

MÓRI KRISTÁLY

IRODALMI ÉS KULTURÁLIS FOLYÓIRAT

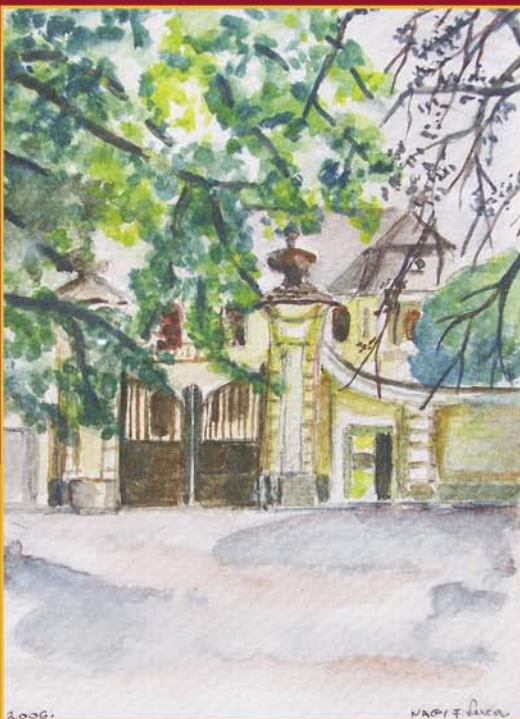
I. évfolyam 1. szám

Bánkuti Katalin: Wekerle portré

Nagy F. Luca: Lamberg kastély

„Oh, jól vigyázz,
mert anyád nyelvét
bízták rád a századok
S azt meg kell védened.
Hallgass reám.
Egy láthatatlan lángolás
Teremté meg e nagy világot
s benned az lobog.
Mert néked is van lángod:
Szent e nyelv! S több kincsed
nincs neked! Oly csodás nyelv
a magyar. Révület fog el,
ha rágondolok is.
Ne hagyd tehát, hogy elmerüljön,
visszasüllyedjen a ködbe,
melyből származott
E nemes – szép alakzat...”

/Füst Milán: A Magyarokhoz – részlet/

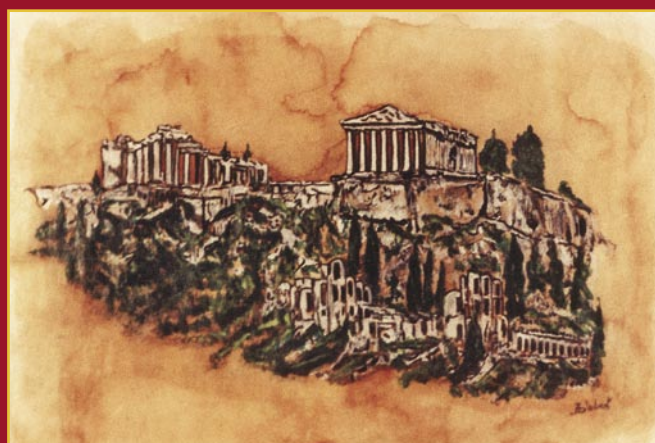
2007. nyár

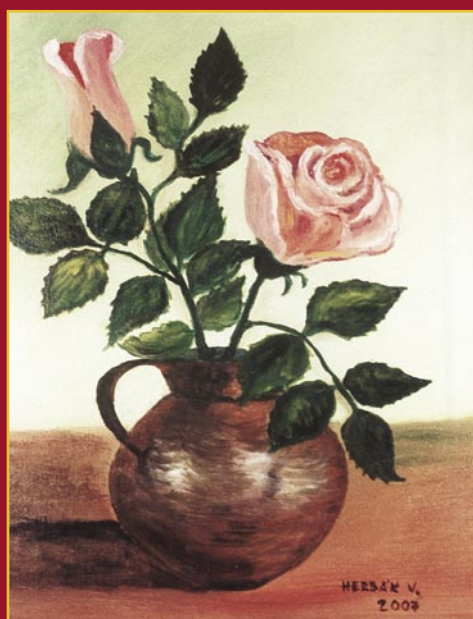
Bánkuti Katalin ikonfestő, festőművész alkotása

Nagy F. Luca: Móri látkép, Arany J. u.

Bánkuti Katalin: Akropolisz

Herbákné Sipos Valéria: Csendélet

Herbákné Sipos Valéria: Napsugaras ős

Somogyi Ferenc

PÜNKÖSD

(Csel. II. 1-41.)

Mikor újra együtt volt a tizenkettő,
- Miután az Urat elnyelte a felhő -
Várták a megígért szent-lelket, hogy eljő.

Nagy hirtelenséggel, kettős, tüzes nyelvek,
Szél zúgása közben, nekik megjelentek,
S rájuk telepedvén: - mind újjá születtek.

Majd Jeruzsálemben prédikálni kezdtek.
S igen csodálkoztak ott sokféle népek,
Hogy saját nyelvükön hallják az igéket.

Ezen álmétkodva meg is zavarodtak.
Mások csúfolódva eképpen szólottak:
- Ezek édes bortól mind megittasodtak -

Péter apostol, a tömeg elé állva
Inti őket Joél próféta szavára -
Fölemelkedék ott ékesen szólásra:

- Légyen tudtokra, ezek nem részegek,
De az Úrtól kapták ahhoz a szent lelket,
Hogy az üdvösséget hirdethessék néktek.

A feltámadt Krisztus, kit megfeszítettek,
A megtérőknek küld most égi kegyelmet.
- Ekkor háromezren megkeresztelkedtek. -

És a feltámadás után ötven nappal,
Hogy együtt valának közös akarattal -
Létrejött az Egyház háromezer taggal.

Az ikon alkotója Bánkuti Katalin

BEKÖSZÖNTŐ

A nagykorúság küszöbét (szept. 9.) átlépni készülő Alkotó Képzőművészek és Írók Országos Szövetsége új családtaggal bővült. A kis „jövevény” a tradicionális kereszttségben a Móri KRISTÁLY nevet kapta, s engem ért a megtiszteltetés, hogy elsőként és személyesen köszönthetem egykori szülőföldem legújabb kulturális vívmányát. Az AKIOSZ életében – mint regionális irodalmi lap – a Móri KRISTÁLY sorrendben éppen a huszonegyedik, s amennyiben hiszünk a számmisztika rendszerének csalahatatlanságában, ezt a számot a szerencse számának tartjuk és nagyfokú bizalommal viseltetünk irányában: „Sors bona nihil aliud!” vagyis „Jószerencse, semmi más!” - miként Zrínyi Miklós, a szigetvári hős is igen találóan kinyilatkoztatta már, anno. Májusban odahaza jártam – szűkebb pátriám, Mór városa, s azon belül a város kulturális életét évtizedek óta a szívügyének tekintő Kleinéné dr. Horváth Magda könyvtárvezető – vendégként. Amikor az embert egyetlen nap alatt a kellemes meglepetések és élmények kifogyhatatlan sora éri, akkor idő kell a benyomások leülepedéséhez, a reális megítéléshez. Mikor ez bekövetkezik, jön a költői kérdés, hogy miről is írjon, mert ugye, az író-féle embertől joggal elvárják élményeinek „papírmaradandóságát”. Mi tagadás, a bőség zavarával küzdve próbáltam a számítógép klaviatúráján

valami felejthetlent „lezongorázni”. ... Mindenről nem írhattam – itt és most –, de az általam fontosnak vélt gondolatokat mégiscsak megpróbálom megosztani a kedves olvasóval.

Az „odahaza” töltött idő minden órája izgalmas, élménydús volt, de elsősorban fájón-édes....Nem is titkolt büszkeséggel vezettem végig a város patinás utcáin a harmadik regényem bemutatójára meghívott pesti barátaimat: az AKIOSZ elnökét Weisz Ildikót, Vagyóczki Kata festőművészt, Pécsi Éva költőt. Mégsem a vizuális élményektől tágra nyílt szemek dobogtatták meg az én „móri szívemet”, hanem a kedves, mosolygós, segítőkész, optimizmust sugárzó vendéglátó móri emberek – az én földijeim! A már említett könyvtárvezető Magda és „fotográfus” férje, a mindenhez értő Klein Jancsi, a Radó Antal Könyvtár munkatársai, gyermekkori barátok, egykori munkatársak, ismeretlenek és ismerősök, Vámosi József tanár úr, általános iskolai osztályfőnököm a felső tagozatban, és Ildikó, a felesége, Szatzker úr, a fiatalos sváb szőlősgazda, kinek ódon pincéjében ízelítőt kaphattunk a legendás hírű Ezerjóból és Anna néni híres krumpilángosából... S végül – de nem utolsó sorban – az AKIOSZ új, lelkes kis csapatát említem: a móri írókat, költőket és

képzőművészeket, akik e lap hasábjain alkotásaikon túl – mekkora merészség! – a lelkük egy darabját is az olvasók elé tárják!? (Neveket azért nem írok, mert senkit sem szeretnék kihagyni véletlenül.)

Illetve egy nevet mégis ide kell írnom: Tényiék nevét, akik azon a forró délutánon arborétumot idéző kertjükben és múzeumra emlékeztető házukban vendégül láttak egy hús üdítőre, felejthetetlen, igazi „móri szeretettel”! Köszönet Nékik és a móriaknak, akikért ez a LAP megszületett. Kérem, fogadják szívük melegével, ahogyan engem, a más vidéken élő, de szülőföldjéhez ezer eltéphetetlen szállal kötődő „gyermeket” fogadtak s fogadnak

valahányszor visszatérek a Vértes és a Bakony smaragd tündöklésű tájaira. Szülőföldemre.

Szeretettel és tisztelettel: Prosszer G. Júlia író, költő az Alkotó Képzőművészek és Írók Országos Szövetségének alelnöke

Születtem Mór -Törös pusztán 1950. február 4-én, s azóta táplál vadregényes szülőföldem és az a szeretet, amit családomtól, tanáraimtól és az ott élő emberektől életem megpróbáltatásaihoz útravalóul kaptam.

2007. június

Kertész Pálné

KÖRKÉP MÓRRÓL

Játékos gondolat:
ha Feszty-festő lennék,
óriási vászonra
körképet festenék.

Először a hajnalt -
tintakékből derengőt,
ébredő narancsnapot
Vértesből felkelőt.

„Küzdve küzd!” férfit, nőt
szőlőhegyen, üzemben,
szellemiségalkotó
ötös műhelyében.

Vírító táskákkal
sok gyöngyharmat gyereket,
iskolát rohamozó
szívárvány-sereget.

Fáradt asszonyokat,
kiknek elgyötört vállát
keserves gonddal teli
szürke szatyrok húzzák.

Aztán két suhogó
évigérő jegenyét,
panelotthonok között
élet ígérését.

Hosszú öreg házat
hófehérrel festenék,
hol szigorú törvény él:
becsület, tisztesség.

Esti fényözönben
festeném a Főteret,
Láncos kastélyt, templomot,
szép márványköveket.

Játékos gondolat:
ha Feszty-festő lennék,
óriási vászonra
körképet festenék...

Mór, 1999

Radolfi Adél

TAVASZI VIRÁGOK BESZÉDE

Csodaszép kiskertben, kerítéssel ölelve -
Melyet fű zöld festéssel bevontak,
Egyszer békésen, máskor veszekedve -
Illatos kerti virágok tanakodtak.

Az volt a nagy kérdés,
A fontos, a döntő:
Ki a legszebb közülük,
A mindent elsőprő.

A tulipán úgy gondolta, csakis ő a menő,
Mivel szerelmének is tulipánt vitt Jenő...
A nárcisz úgy vélte – sárgán az irigységtől -,
Hogy messze földön híres nárcisz szépségéről.

Vörös lett a tulipán dühében,
Csak úgy duzzadt feje pirosan, kövéren.
Épp azon volt, hogy visszavágót kérjen,
Mikor megszólalt a gyöngyvirág szerényen:

Virágtársaim, minek vetélkedtek?
Minden egyes nappal egyre szebbek lesztek -
Ahogy bimbóból virágba borultok immáron,
Nincsen párotok az egész világon!

Így szólt a gyöngyvirág fehéren, békítve.
Hallgatott a többi virág szemét lesütve.
Nemes kis virág ez – mondták hangosan,
Legszebbek vagyunk mind – így együtt hármásban!

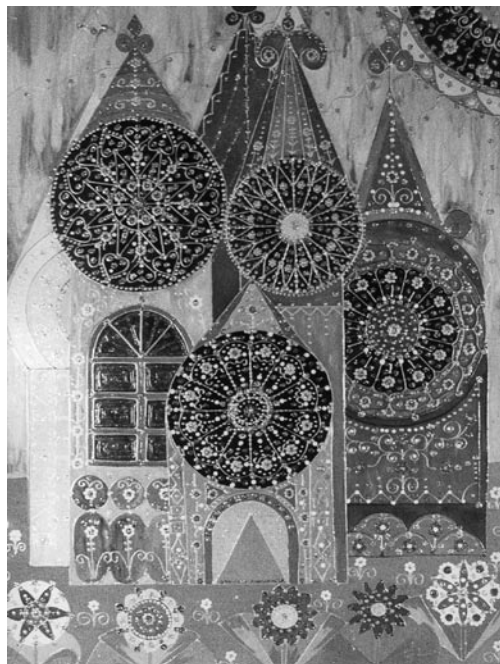
Radolfi Adél

NEKED – HA HALLOD...

Én vagyok a magam poétája,
Ki kusza szavakat köt bokkrétába.
Én a magam poétája vagyok -
De szavaim sugára mindenkire ragyog.

Nem ígérek pompát s csillogást senkinek,
Aki szerény verseim vajúdva nézi meg,
De, ha egy kis sugárka szívébe betalálna -
Lelkem hangszere ujjongva muzsikálna.

A fenséges éneket, mennyei zenémet -
Verseimmel együtt átadnám Tenéked.
Örömóda zengne – Tenéked hála -
E versek írójában, midőn komponálna

Bíróczki Ibolya üvegfestménye

TÉNYI TAMÁS:

Egy 20 éves fiatalember vagyok, aki fontosnak tartja a művészetet, gondolatainak, érzelmeinek ilyenfajta kifejezését, érvényre juttatását. Olyan rejtett dolgokat írok le verseimben, melyeket szóban nem tudok elmondani. Minden egyes vers egy-egy kirakódarab életemből. Mindenkinek jó olvasást és játékot a darabok összerakásához!

Tényi Tamás

KÉZFOGÁS

Bimbóba fonódott virág,
Két kézzel egy a világ.
Ujjak játéka, s mi a marokba fér,
Kezemtől, kezedig, eltöprel a tér.

Két tenyér sikítva kér,
Összhangjuk legyen mi örökre él.
Ujjaink, mint tündérnyi alak,
Játszanak egymással, s képeznek falat.

Ujjpercek játéka, mozdulatok sora
Nagyujjtól, kisujjig énünket harsogja.
Add hát kezéd, kezembe,
Ez érintés hatoljon lelkemtől lelkedbe.

Tényi Tamás

VÁLASZ

Betűk, szavak, mondatok!
Ez minden, mit kérdésedért cserébe
adhatok.
Eztán benned él tovább a mondat,
A kérdőjel helyét átveszi egy kijelentő
mondat.
Ha nincs kérdés, válasz sincs
S így kérdésed felfedezhetetlen kincs.
Add át minden kincsed,
Én feltöröm bilincsed.
Kérdésed, legyen addig „rabod”.
Rajtad múlik, ezt meddig akarod.

Tényi Tamás

CURRICULUM VITAE

Miből lesz a cserebogár,
Kivel megtelt a mózeskosár,
A rendszer változása előtt
Hajnalban, mielőtt a nap kisütött.
Évforduló volt. A franciáknál ünnep.
Nagyobb. A családba fiú született.

Nőtt, nődögélt, növekedett,
Eljátszott pénzt, időt, becsületet.
Játszott, pedig már nem volt kisgyerek.
Tettei, mint hullámozó habzó tengerek,
Tarka erdő. Volt minden.
Katonás jegy hegyek.

A nem tanulás mellett,
Benne volt mindenben, ami nem kellett.
Csak púp volt saját hátán.
Némaság! Szégyenfojt házán.
Nem érdemelt, de kapott,
Életet, szeretetet, alapot.

Alapot, melyre építhet.
Házat, hazát, életet.
Szavában, köszönet helyett megalkuvás.
Kígyóként, ide-oda csúszás.
Ám egy szép napon, szürke hétköznap.
Ivásra vitte az akaratlan akarat.

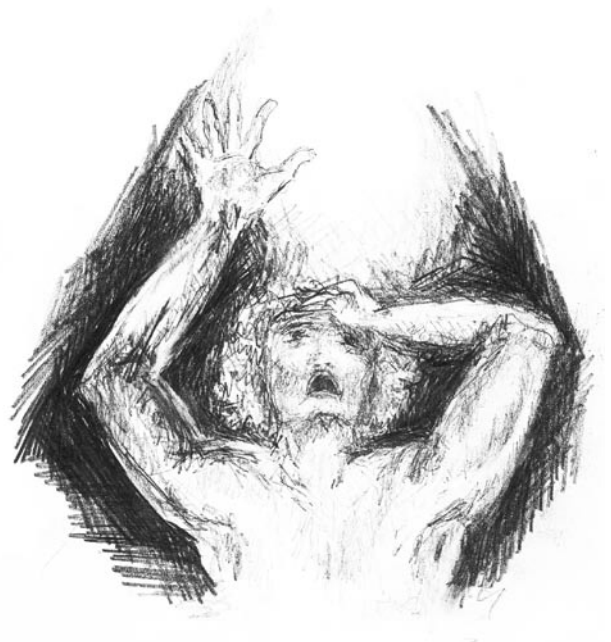
Fáradtan, elnyúttan ébredve,
Egy kórterem ablakán kitekintve,
Sóvárgó szavak, hol vagyok, ki vagyok?
Mielőtt észbe kapok, tagadok.
Tagadok, napot, szülőt, papot,
Már a gödör mélyéről tekintem a napot.

A kis fényt, reménysugár.
Éned legbelül felkiált.
Átkozzad a napot? Magadat?
Pusztaság, pusztaság, negatív gondolat.
Kaptál még egy esélyt,
Rád nehezedik. Szociális segély?

A tömeg felhorkan: átkozott, mákos.
Csak járd tovább kikövezett poklod.
Tettedet, mellyel betelt a pohár,
Még nem kaptál mindent ami kijárt.
Senki lettél. Senki más: Te!
Ki életét, élve eltemette.

Macskakő, macskakő, macskakő,
Makacs ő, makacs ő, makacs ő.
Messze még az út,
A talaj csúszós, sehol egy kút,
Se kapaszkodó, se étel,
Nap-nap után minden perc elégtétel.

Magának kell bizonyítani,
Kapukat kinyitni.
A kulcs a hit és a szeretet,
Meg kell fogni, a zárba beletedd.
Az ajtó már vár, s ki mögötte van,
Lépj és higgy lehetsz „number one”.

Lincz Anett: Curriculum Vitae-hoz

LINCZ ANETT

Van, aki szavakban nem tudja kifejezni érzéseit, és képekben próbálja azokat elmondani. Hát én is ezekhez az emberekhez tartozom. Remélem, a felvételi után még többet tudok meg a képzőművészet rejtelméről. Bízom benne, hogy mások is megértik a szavak nélküli alkotásokat.

Sós Viktória

MOLNÁRPOLOSKÁK

Megosztanám veled, akinek nincs ideje látni, azokat a szépségeket, amik a hétköznapiakat kitöltik.

Nekem nincs lehetőségem ma tengert nézi, ezért itt ülök a tóparton. Kicsi, elhanyagolható, térképen fel sem fedezhető páros tó. Csendben vagyok, olyan csendben, hogy az előbb egy egér egészen a cipőm orráig jött el...

Ülök, és nézem a vizet. Mindenhol karikák, kishalak, molnárpóloskák... (te lennél molnárpóloska?) hangok, elteveszhetetlen vízi hangok.

Nincs sodrás, nincs hullám, csak nyugalom, béke, a ter-

mészet kiegyensúlyozottsága. Itt van, amikor akarom, amikor szükségem van rá. Beépülve a hétköznapiak zaklatottságába, néma barátként.

A tenger időleges lenne nekem, szárazföldi embernek. Időleges, letaglózó csoda, ami után vágyakozom. De mivel nem lehet az enyém, csak pár napos varázsa, nem szabad beleszeretnem. Ezt kell becsülnöm, ezt a barátot, mert ez az enyém gyerekkorom óta, és amíg itt élek.

2003.07.16. „F”

Sós Viktória

MINT TUDJUK, MAGBÓL SZÖKKEN A SZÁR

Anya-apám olyan nagy volt, hogy nem is láttam teljes egészében soha őt, én olyan kicsi. Ő egy volt, nemtelen, miként én is az voltam, egy mag voltam, amiben férfi és nő is élt. Nincs is szó erre...

Sok mag volt, sok mag hullott a földbe, hogy néhányan életre keljenek.

Ahogy röptem az erős hideg szélben, - vagyis inkább vitt, sodort a szél, mint repültem – többen finom, zsíros földre estek, többen meleg, erdei talajra, többen vizek partjára. Voltak, akik összeakaszkodtak, és juhé-t kiáltva landoltak egy domb lankáján.

Én egyedül voltam, és nagyon féltem, mert valami rossz előérzetem volt, hogy nem leszek ilyen szerencsés.

Napokig – számomra legalábbis – vitt a szél, mígnem odacsapott egy kopár, sziklás, hideg talajra, sepregetett ide-oda, és hiába keményítettem meg maghéjamat, éreztem, hogy megsérült. A hidegtől vacogva lassan álomba merültem, és csak akkor ébredtem fel, mikor újra meleg lett. Ki tudja, mitől függ, hogy volt bennem élet?

A sziklák közt durva kőpor rakódott rám, árnyékában csírákat hajtottam. Nem láttam mást, mint a fehér köveket és az eget, mégis, ösztönösen azt tettem, amit kellett.

Nőttem a napokkal, évekkel, de hiába győztem le a sziklákat, sehol nem láttam a társakat, se idegeneket. Minden kihalt volt, és én egyedül voltam.

Néha nagy ritkán vándorok ültek a közelemben, és meséltek hatalmas, édes gyümölcsöt termő csodákról, akik mindennél és mindenkinél szebbek és jobbak... ilyenkor irigykedtem, mert én csenevész voltam, alig élő, gyenge törzsű, észre sem vehető...

Újabb hónapok és évek teltek, mígnem egy szép nyáron, csodás nyár volt, valami új érzés töltött el, a testem egészen megváltozott, láttam, hogy felnőttem, virágoztam, a

szívem reménykedett, de néhány bogáron kívül más nem vette ezt észre, és azok csak teletöltötték velem bendőjüket és továbbálltak. Egyedül voltam.

Aztán rosszra fordult az idő, szél fújt, mikor egyszer csak kiáltást hallottam... jaj! Körbenézvén egy kicsi magot láttam a földön, törzsem alatt. Szegény egészen elkopott az úton. Egyből megszerettem. Próbáltam védeni a széltől, betakarni, táplálni, hogy feléledjen, hogy ne legyek olyan egyedül.

Újabb hónapok múlva, mikor már azt hittem, nem élte túl, megmoccant a száraz avar alattam... „ki vagy te” - kérdezte a magocska, akiből már kicsi csíra sarjadt.

Beszélgelni kezdtünk, és ahogy a gyökerét egyre mélyebbre és mélyebbre ásta le a földben, úgy találkozott az én gyökereimmel, úgy csavarodtak egymásba, úgy itták ugyanazt az anyagot, úgy szívták egymás feldolgozott részeit.

A kis mag gyorsan felcseperedett, és féltőn körém fonta törzsét, ágaim közé fúrta saját ágait. Egy apró helyen álltunk, a sziklák közt, és védelmeztük egymást mindentől. Több év is eltelt, így együtt megerősödünk, míg egyedül csak csenevész fűcskák voltunk. Együtt virágba borultunk, és a méhecskék az én virágaimról az övére, az övéiről az enyémeire szálltak, és egymás nedveit beszívva gyümölcsöt teremtünk... és mindez olyan természetes volt, hogy nem is lehetett másként. Egyek voltunk, eggyé engedett válni minket a föld, ami életet adott, vett el. Majd magot vitt el tőlünk az erős szél, felkapta és repítette, és mi egyek voltunk abban a magban...

2004.08.31. „F”

Ulrich Éva

ÉDESAPÁMHOZ

Itt állok a sírod felett,
bánatosan nézem,
könnyeim mossák arcom,
s közben rád emlékszem.

Szeretted nagyon, s felneveltél,
vigasztaltál, s dédelgettél,
mikor hozzád bújtam, simogattál,
rám néztél és mosolyogtál.

A szereteted meleg volt,
csak úgy sugárzott felém,
mint az esthajnal csillaga,
ragyogott elém.

Te tanítottad meg nekem,
hogyan kell szeretni,
hogyan kell élni,
s hogy dolgozni.

Mindent amit adtál,
fontos volt nekem,
mindent amit tudtál,
átadtad nekem.

Hős voltál az én szememben,
te voltál a büszkeségem,
te voltál a mindenem,
s te a példaképem.
Mikor beteg lettél,
nagyon erős voltál,
tudtad mi lesz veled,
de csak is ránk gondoltál.
Ránk gondoltál,
mert szeretted minket,
hisz egész életed
nekünk szentelted.

Tudtad, hogy el kell menned,
nagyon messze tőlünk,
de bátor voltál,
még mondtad is: „ne féljünk”.

Bátran mentél a halálba,
vissza sem néztél,
én szólítottalak,
de már messze mentél.

Mikor elmentél a halálba,
az utolsó utadra,
a drága szíved
még akkor is azt súgta:

Ti vagytok az életem,
ti vagytok a mindenem,
vigyázzatok egymásra,
hisz csak ti vagytok nekem!

Ulrich Éva

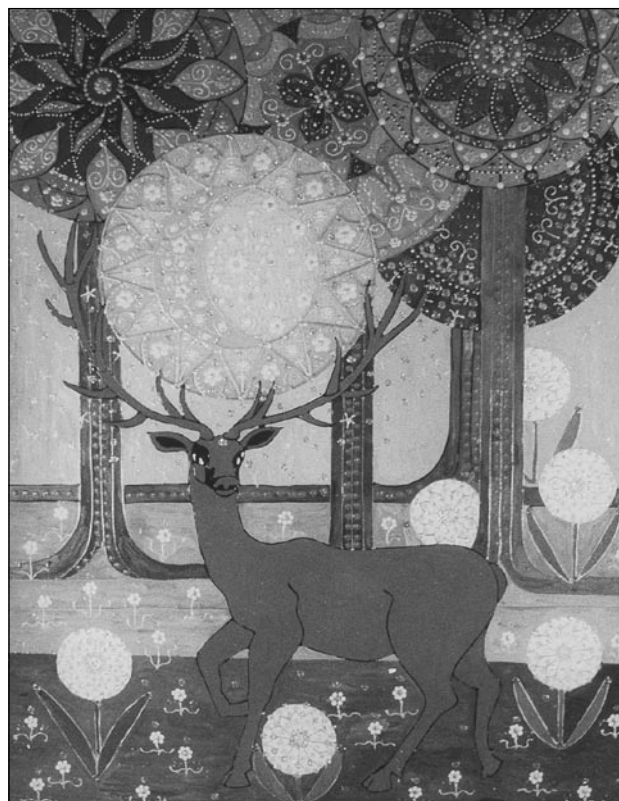
BÚCSÚ AZ ISKOLÁTÓL

Írni tanítottál,
bizony nem ment mindig könnyen,
írás közben néha
hullott is a könnyem.

A betűkből szavak lettek,
a szavakból mondatok,
a számok sűrűjében
már könnyen eligazodok.

S ha a búcsúra gondolok,
egy kicsit elszomorodok,
s ezekre a szép napokra
mindig visszagondolok.

Hisz megérte a fáradtságot,
mert már sok mindent tudok,
s le tudom már írni,
hogy milyen boldog vagyok.

Bíróczki Ibolya üvegfestménye

id. Kocsa Gábor

FOGHÚZÁS

Nagyon megijedtünk 1944 telén, amikor három orosz katona, állig felfegyverkezve bejött a lakásunkba. Az egyik tudott egy keveset beszélni magyarul és állandóan:

- Doktor, doktor gyorsan ide! - hajtogatta.

Apám megrémülten mondta:

- Itt nincs doktor!

Mi gyerekek úgy féltünk, mint még soha. Egyedül Anyánk volt úgy, ahogy nyugodt és megkérdezte:

- Mi a baj?

De ha nem kérdezte volna is látszott, hogy az egyik katonának – aki talán a parancsnok lehetett – nagyon dagadt volt az arca és kínlódott a fogfájástól. A másik katona pedig egyfolytában ordibált, hogy:

- Gyorsan húzni fogat, mert ha nem, akkor a doktor agyon lesz löve.

Látta Anyám, hogy az egészsnek fele sem tréfa, s mondta Apámnak, hogy húzza ki a fogát, hiszen a gyerekeinek is ő szokta csak úgy tiszta zsebkendőbe fogva ujjal kihúzni a mozgó tejfogakat. Igen ám, de ez nem mozgó tejfog volt, hanem egy óriási, lyukas zápfog – legalábbis így mondta Apám.

Az egyik géppisztolyos katona elővett egy nagy üveg pálinkát. Jól meghúzta az üveget, az Apámnak is kellett inni, majd mindenki ivott, és kezdődött az ivás előlről. Mikor Apám látta, hogy már alig van az üvegben, magánál tartotta és az előkeresett laposfogót jól megmosta a maradék pálinkában. Ekkor a fogfájós katona már ült a hokedlin, s jól kitátotta a száját. Apám nagyon bátor lett az erős pálinkától, a fogóval megfogta a fogat, megmozgatta jobbra-balra és kihúzta. Jól sikerülhetett a húzás, mert a katona megveregette Apám vállát, és állandóan csak „Szpászibázott”.

Mikor elmentek, mindenki megnyugodott. Egy fél óra sem telt el, a két géppisztolyos katona visszajött. Hoztak hálából egy hatalmas ökörfejet, jó nagy darab nyakrésszel és két egész kenyeret.

Ehhez tudni kell, hogy ahol laktunk, az ipartestületnél, velünk szemben a Fazarovits Józsi bácsi fakereskedő portáján volt vagy száz szarvasmarha. Ott volt az oroszoknak az ideiglenes Vágóhíd berendezve. Így nem volt gond a leghúsosabb ökörfejet áthozni hozzánk. Mondták, hogy a parancsnok jól van, és hálából küldi a húst meg a kenyeret, és „Szpászibá, szpászibá”. Annyi volt a hús a háznál, hogy még a szomszédoknak is jutott belőle.

Soha nem tudtuk meg, hogy ki küldte őket hozzánk, hogy apám orvos, de így utólag, akárki is volt az illető, nagyon jól tette.

Kertész Pálné

A MÓRI KÖNYVTÁRBAN

Boltozatos kastélyfalak,

teli polcok sorakoznak,

puha piros szép szőnyegek

halkítják a lépéseket.

A könyvtárosok számadók,

kincstárnokok, hű gondozók,

megőrzik az írott múltat

ezt a „mélységes mély kutat.”

A jó könyvtár aranybánya,

tudományok almafája

melyről bárki éhes – vehet,

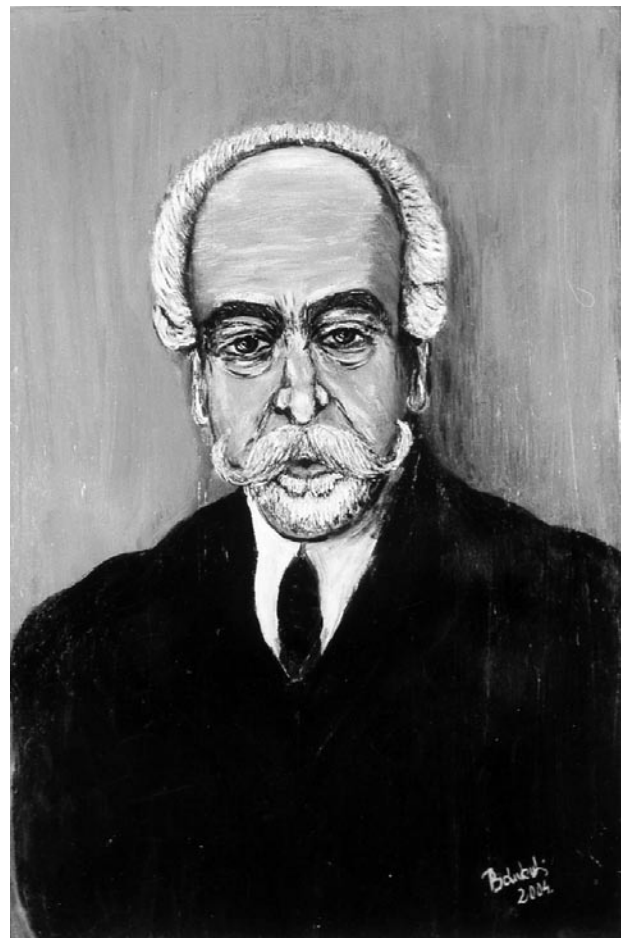
felkínálják fürge kezek.

Mint apostolok idején

kosarokból hal és kenyér

jut a népnek, mégsem apad -

tudás, könyv így jut és marad.

Bánkuti K.: Radó Antal portré

Kertész Pálné

ERRE CSÖRÖG A MOBIL

Egy férfi a buszon farmerzsebéhez kap
western filmbéli ez a gyors mozdulat,
de ott a cowboy coltját rántja elő
ördögi módon pontosan céloz és lő -
szerencse, ez csak a mobilját nyomkodja,
beszél, esemesez, sok lehet a gondja.

Kisdiák anyjának gyakran telefonál,
mikor, hol, kivel mit csinál, merre jár.
„Már buszon vagyok, otthon leszek ötkor”
közvetít a digitális köldökszínór.
Itt csörög, ott csörög, pittyeg mindenütt,
zajosabb vele zaklatott életünk.

Az én kicsim pihen, táskámban szendereg
néha fölkelti egy Mozart-menüett,
ugrálva, táncolva jelzi a hívást.
Tesze-tosza kézzel keresem a nyílást,
a zipzár elakad, bárhogyán rángatom,
nem szabadulhat hírhozó mobilom.

Régen, ha az utcán ismerős jött szembe,
bizony messziről üdvözölt nevetve.
Most esetleg bólint felém, meg sem áll,
kilométer hosszan egyre telefonál.
Mint tülök, fülünkhöz nő e szerkezet,
szabadulni tőle többé nem lehet.

UDVARDI JÁNOS

Magyar-német-angol szakos, nyugalmazott gimnáziumi tanár vagyok. Nyelveket tanítok, verset mondok és kórusban énekelek. Két éve írok irodalmi esszét és rövidebb monográfiai műveket. A magyarság újjászületésének, erkölcsi megújulásának kérdései izgatnak.

Udvardi János

EGY GONOSZTEVŐ TÜNDÖKLÉSE ÉS BUKÁSA

Gondolatok Kosztolányi Dezső: Nero, a véres költő című regényéről

1936-ban hunyt el Kosztolányi Dezső, aki nemcsak a magyar líra, hanem a novella és a regény nagymestere is volt. Négy regényét a Nero, a véres költőt, a Pacsirtát, az Aranysárkányt és az Édes Annát a húszas évek elején, az első világháború, a kommün és Trianon kataklizmája után írta. Egyik sem nagy terjedelmű, de mindegyik igazi remekmű, a magyar lélektani regény megszületését jelenti. Azt szokták mondani, hogy Kosztolányi művei nem jöttek volna létre a modern lélektan, elsősorban Freud ihlető hatása nélkül, amely szerint a sokáig elfojtott érzelmek előbb-utóbb robbanáshoz, megmagyarázhatatlan, erőszakos cselekedetnek vezetnek.

Kosztolányi prózájában azonban nincs semmi didaktikuság. A nagy lírikusra jellemző tökéletes, szimbolikus erejű környezetábrázolás és atmoszférateremtés nem csak díszletszerűen jeleníti meg a 2000 évvel ezelőtti Róma életét, vagy a korabeli magyar életet, hanem ez hiteles társadalomrajzzal, kristálytisztá, lényegre törő gondolatisággal, humanizmussal ötvöződik.

Első nagy regénye, a Nero, a véres költő 1921-ben jelent meg, és az érzékeny, művelt olvasók azonnal megérették korszakos jelentőségét.

Thomas Mann levélben méltatta ezt a „császár- és művészregényt”. Szavai szerint ez a mű „olyan emberiség-gel indítja meg lelkünket, amely fáj, annyira igaz. Szabad és szilaj valahogy nem sejtett könyv ez.” Ugyanolyan hitelesen ábrázolja a történelmi nevek mögé bujtatott örök emberi tulajdonságokat, az élet teljes mélységével és mélabújával, borzalmával és komikumával, mint Thomas Mann nagy regénye, a József és testvérei. Kosztolányi beleírta a regényébe a művészsorsról szerzett véres-fájdalmas tapasztalatait a dilettantizmusról, amely nagyon sok történelmi esemény háttérben felfedezhető.

Thomas Mann szerint az ironia és a lelkiismeret alkotják az igazi költészet alapjait.

Nero (37-68) római császár, kegyetlenségéről hírhedt despota volt, aki megölte anyját és első feleségét, bűnrészes volt második felesége halálában is. Irigységből és félelemből meggyilkoltatta féltestvérét, Britannicust is, aki vele ellentétben igazi költő volt.

Még tanítómesterét, a bölcs sztoikus filozófust és író, Senecát is halálba küldte. Feltehetőleg Nero gyújtotta fel Rómát 64-ben. Végül megdöntötték a hatalmát és öngyilkos lett: „Ráereszkedett a kardra, teljes súlyával, de az nem akart belehatolni a gégébe. Erre Epaphroditus szánalomból rányomta a fejét. Nero visongott egyet, élesen, mint a disznó, melyet ölnek, aztán vér hörgött torkán... Ecloge pénzt dugott a halott szájába, a nyelve alá, hogy Charon, az alvilági hajós átvigye őt azon a vízen, mely felejtést ad mindenre, lemossa a lázat és görcsöt, mely itt fönny gyötrött bennünket, és aztán egyenlővé tesz mindnyájunkat.”

Vajon mi juttatta el ezt az embert odáig, hogy gátlástalan diktátor, tömeg- és anyagyilkos legyen, aki disznó módjára pusztul el?

Semmi esetre sem hibáztathatjuk pusztán a géneket.

Nero valójában igaztalan módon került a Római Birodalom trónjára Britannicus helyett, hiszen csak törvénytelen gyermeke volt anyjának, a hatalomra éhes Poppeának. Az uralkodás untatta Nerót, ehelyett egyre jobban elhatalmasodott rajta a költői becsvágy, de a költészethez sem volt tehetsége. Irigységből és félelemből megöletette féltestvérét és ezek után már nem tudott megállni a lejtőn: Mindenkit megöletett, akit veszélyesnek érzett, rémuralmat teremtett, nem sajnálta az állam pénzét arra, hogy híveket szerezzen magának, színházi estéket rendeztetett. Kétségbeesett kábulatban, elvakultságban, zavarodott félelemben élte uralkodásának éveit, és így vált a történelem egyik legnagyobb gonosztevőjévé.

Íme néhány mondat a regényből Nero hatalomtechnikájának bemutatására: „Megtanult beszélni, ércesen és metszően, olyan hanghordozással, melynek nem lehet ellentmondani, eltiporni minden gondolatot, amely a hallgató agyában keletkezik, igazán uralkodni a lelkeken...”

Most érezte először, hogy hatalmas, hogy császár, és boldog volt, hogy császár.” Kosztolányi Nero vad, félelmetes alakja fölé helyezte Seneca alakját, a mesteri költő-udvaroncét és szofistáét, aki azonban valódi bölcs ember volt. Utolsó óráinak ábrázolása annyira megrázó, mint kevés dolog az irodalomban. Két fejezetben is oldalszámra olvashatjuk frappáns és mély értelmű filozófiai tanításait. Idézzünk ezek közül néhányat:

„Mióta a világ áll, senki sem merete egész határozottan kimondani, hogy ölni nem szabad.”

„Az lenne a haladás, hogyha legyőzhetnénk önmagunkat itt belül.”

„Nincs igazság, vagy annyi igazság van, ahány ember.”

„A középszerűség halhatatlan és a hitványság örökkévaló.”

„Megnyugszom abban, hogy az ostobáké a föld, a bölcséket nem bírja el.”

Mit is mondhat a XXI. század embere egy ilyen felzaklató mű olvasása után?

Hogyan találhatunk értelmet ebben a zaklatott világban, ahol azt látjuk, hogy az emberiség tökélesedése nem akar bekövetkezni. Előbb-utóbb minden birodalom széthullik, elsüllyed a barbárságban, korrupcióban az emberi önzés miatt, és diktátorok kaparintják kezükbe a hatalmat.

Csatlakozhatunk Madáchhoz: „A cél halál, az élet küzdelem, és az ember célja e küzdelem maga.” vagy utalhatunk Camus Sziszifusz elméletére. Minden hitványság, bűn és szenvedés ellenére az ember jót is képes választani, hiszen szabad akarata van. Talán mégis van kiút Kócsey „Vanitatum vanitas” című versében ábrázolt örök körforgásból. A jó választáshoz felelősségérzet, lelkiismeret, de mindennek előtt hit szükséges.

Talán képes az ember arra, hogy a múlt tévedéseiből tanuljon, és meghaladtatja Seneca sztoicizmusát. Az ehhez szükséges hitet minden ember kiküzdheti magának. Ha magunkban hinni tudunk, akkor másokban is, és így rátalálhatunk az isteni szeretet útjára.

Ha az emberiség, lelkileg, szellemileg emelkedik, eljuthat az igazi demokráciába, nem termel ki magából újabb és újabb diktátorokat, akiket szolgamódra követ.

A szolganép Nero idején „noha szűkösen élt, nem volt elégedetlen, hiszen az utcán és a cirkuszban még ő uralkodott. Az, amit a szenátorok és a patríciusok beszéltek, nem érdekelte, a köztársaság emléke pedig olyan messze volt, hogy nem is tudta, mi az.”

A teljhatalom nagyon veszélyes a társadalomra, mert fenntartja a szolgaszellemet, rombolja a morált, aláássa a jövőt. A diktátorok vagyona és hatalma általában bűnben fogant, és ők eszelősen, minden idegszálukkal csak hatalmuk fenntartására törekednek. Ehhez eszköznek használják az embereket.

Nem az emberekért élnek, csak önértükükért. Mindenki fölé helyezik magukat, és illegitim, istentelen hatalmuk fenntartására, a néptől való félelmük legyőzésére egyre embertelenebb eszközökhöz folyamodnak.

Ki kell nevelni a szolgaszellemet az emberekből, mert csak így húzhatjuk ki a talajt a diktátorok lába alól.

Ez a mi munkánk, és nem is kevés!

Mór, 2006. december

KÁLLAI LÁSZLÓ

Születtem 1970. október 14-én. Az Ér és a Berettyó folyók találkozásánál, Pocsaj községben nőttem fel. Az „Orando et Laborando” szellemiségében végeztem el középiskolai tanulmányaimat a Debreceni Református Kollégium Gimnáziumában. Érettségít követően először képesítés nélküli tanárként tanítottam Esztárban, majd a Miskolci Bölcsész Egyesület orientalisztika tanszékén 1991-től japán nyelvet tanultam. 1994 októberétől egy éven át az Ószakai Idegen Nyelvek Egyetemén ösztöndíjasként mélyítettem tovább tudásomat. 1996 augusztusától Móron élek. Versírással már a '90-es évek eleje óta foglalkozom, de komolyabban csak az elmúlt néhány esztendő óta. Mellette időnként japán nyelvből fordítok szépirodalmat.

*Kállai László***VÉSNÖK**

E korban éltem én:
Magába keresett szent
Képet a szorongó lélek,
Azt is magánya vette át.
Léteztem-e valaha,
Ölelésből kibújva?
Bőszen dagasztott sarat bakancsom,
Hogy kiszáradt por legyek e hanton.

Egy gondolat voltam
Születtem és elmúltam,
Emlékezz rám szép világ
Sorsomnak vésnöke.

*Kállai László***FÖLTÖRTÉTEK A CSENDET**

Itt ragadtam, de szólni próbálok,
Magamba roskadok, firkálok.
Erdők, hegyek, puszták és kopárok
Véletek lenni örökké vágyok.

Föltörtétek a csendet, álomból riadok,
Poros úton megy a menet, benne haladok.
Átvészeltünk már néhány telet, s nyarat,
Görcsösen markoljuk zsoldunk, Mi tivornyában nagyok.

Halálhörgést utálok hallani, hát futok,
Hírt vinnék Marathónba, lélekszakadva:
Derekast küzdnek, de nyerni egyik sem,
Fog vérben sebzett dicsőségét eldobni ellenben.

*Kállai László***CSERÉPKÁLYHA**

Melegség ül a szobában
Láncos óra imbolygó árnyain,
Szentkép alatt a kanapén
Cigaretta sodort gondolat.

Pattogó tűz hozta áldozat,
Kezek ráncaiban idő rohad.
Tavaszción duruzsol
Szem-ablakában az élet mit mesél?

Fehér gerenda görbült ereiben
Időzárványnak élet-szájai,
Unokák szemébe kacajt hozott
Őszbefordult hajad az éjben.

Ordas szelek kint üvöltének,
Kitárom nektek életem:
Lombfövényen tapodó lábam alatt
Ó, mely sok szép emlék akad.

Elmondom a legszebbiket,
Mely útravalót őriztem neked.
Csak egyenesen járj, torony iránt,
Szeress Istent, hazát, szeress anyát!

Lelsz egy házat valahol,
Fészket ottan magadnak építesz.
Cserépkályhát raksz, szép magosat,
S abba hordod minden bajodat.

Lám gyógyírnak ereje, évezredek homálya,
Újra forr az üst, Hádésznek konyhája.
Gennyesekbe mar, új kor hajnala,
Dionüszoszra esküd mind, s borát falja.

Tankok menete földtipró, láberdők dübörgése,
Ágyúcsövek és puskák sora, dárdák előreszegzett erdeje.
Itt van már felsorakozott, mind a jelle vár,
Hindukush – Babilon – Aegipt tengelye.

Vérfrigy szövetsége tétnek, ó, Liberte ruhája,
S szép új világot, látsz-e pirkadat előtt?
Kockán nyert hit kötelez, az aranyos fogat,
Mondd láttad-e ezt, dicső Nagy Alexandrosz?

*Schnierer Kitti***SZÁNALOM**

Óvd meg Istenem azt, kinek szívét jóság
tölti meg!
Áldd meg azt, ki árvák könnyét törli le!
Keserúségtől mentesítsd az alvó
gyermeket,
Fájdalomtól kíméld meg mindazt ki szeret!
A gonosz szívet töltsd meg jósággal,
Gyenge testet ne hagyd elveszni
fáradtságban.
Félelemmel teli szívnek adj bátorságot,
Mert csak az lesz az, Ki majd megváltja a
világot!
Kis cserjéből legyen nagy faóriás,
Hol madárka fészkel, s miért mindenki
hálás.
Néma ajkakra adj szavakat,
A kicsi folyót töltsd meg, mert elapad!
Tápláld az erdőt tarka virágokkal,
Adj szájalmat annak ki békében van a
világgal!

*Schnierer Kitti***ANYÁMHOZ**

Piros arcodon száz könnyecsepp csorog,
S én érzem: Bűnös vagyok!
Szemedbe nézve nem látok mást,
Mint egy lassú, de kecses hervadást.
Gyenge tested csak úgy reszket,
S ajkaidban a szó bennreked.
Csak nézel rám, drága, jó anyám,
Mint egy szomorú angyal, ki vigyáz rám.
Arcodon erőltetett mosoly ül,
Lelked apró melege félő, hogy kihűl.
Dolgoztál, s mit kaptál?!
Mi szó jött ki hálátlan gyermeked ajkán!
Téged nézve szavam elakad,
Ez már mindörökké szívembe marad.
Csak állsz némán, szótlantul,
Mint a fűben lapuló kisnyúl.
Bántó szavam méreg volt neked,
S ebbe majdnem beleszakadt a szíved!
Istenem, most hozzád fohászokodom,
Adj erőt anyámnak a nehéz napokon!
Töröld le gyémánt könnyeid,
Nyelje el szívét a hit!
Vérző bűntudatú szívem arra kér Téged,
Hogy, még egyszer utoljára:
Bocsáss meg, kérlek!

SCNIERER KITTI

*Nemsokára 14 leszek, de gondolataim talán a felnőtteket idézik.
Több mint 3 éve írok verseket.
A történelem, – a Haza és az Emberek sorsa érdekel.*

Bánkuti K.: Tájkép

*Barabásné Szabó Edit***NE AGGÓDJ TÖBBÉ**

Ne aggódj értünk többé.
Két felnőtt gyermeked éli életét,
küzd, mint minden ember.
Négy felnőtt unokád, ha nem csügg rajtad,
- gondjuk, mint a tenger -
akkor se félj,
mert az ég úgy rendelte el,
hogy mi aggódjunk érted.
Már te kapod a jót tőlünk,
sorsunkért már nem kell, hogy felelj.
Annyi éj és annyi nappal törte
kínokkal lelked, tested,
amit értünk tettél, már így is több,
mint tehetted.
Szívedet, bár sokszor megtiportam,
tudnod kell, ezt nem így akartam.
De a megbocsájtás az anyák érdeme,
s ezt csak az érzi át,
kinek anyai áldást adott Istene.
A legtöbbre még ha vágyom,
annyi csak – de minden,
hogy sokáig élj még közöttünk
a legboldogabb anyának kijáró
szeretletben, tiszteletben, hitben.

Barabásné Szabó Edit

SUTTOGÓ KIÁLTÁS

Szemünkből ha könnyecseppek hullanak, ne szégyelld
 Én sem szégyenkezem
 Kezed gyenge szorítása most a minden nekem
 Arcodról a könnyeket felitatom s magammal elviszem
 A várakozás nehéz perceiben
 Majd erőt adnak nekem
 A te erődet szeretetem adja majd
 Mely ott lesz a biztos kezekben munkálkodó szikék
 Műszerek minden villanásán
 Agyadba, szívedbe
 Én építék hitet
 Mely gigászian dolgozik
 Sejtjeid gyógyulásán s ezen a világon
 Mi tudjuk majd ketten
 Hogy két ember szívének együttdobbanása
 Beépíthető az orvostudományba
 Hogy a szeretet suttogó kiáltása gyógyulásodért
 Mindennél, de mindennél a földön többet ér

Prosszer Mihály alkotása

KLEIN MAGDA

Író, újságíró könyvtáros, többkötetes novella- és dráma író, az ország egyik első szépíró-diplomása. Török-diplomás, történész, a Móri Kristály főszerkesztője, szponzorokat találó kiadója.

Klein Magda

LEVÉLTÖREDÉK BALASSITÓL...

„... Kelt legyen levelem, az Úr 1566. évében, rózsanyí-láskor, életem 13. évében az Zólyom várában, az nagy betegségekben.

Szerelmes virágom, kicsiny török leány, Zulejka ked-ves!

Meglestelek, meg én! Az apámuram óvatos akaratja el-lenére is. Az paripám megrűgott az éjjel. Áldottam őt és Istenemet! Mert felpócolták az lábamat, de a szemem, kedvesem, az folyton folyvást lesvetésben. Tégedet néz-tem, Téged... Apád rabja az jó Balassiaknak! Érti Ahmed a kertészkedést. Rózsát nemesít, rózsát az híres asszony-anyámnak Szélyok Annának, és neköm az ifjú úrnak! Szép az alakod Zulejka, jó gyors az mozgásod. Hány éves is lehetsz?! 10, 12, 14?! Legyél inkább 12. Ahmed efendit, apádat kifagattam sorsodról... Zulejka, te szegény félárva!

Tudsz-e verseket, éneket? Gyere, énekelj neköm az baj-vívó betegnek, az gyógyulásomra!

Alig végeztem bé az első szerelmet, az várunk ablakából az rózsakertre láték...Hallám estve éneked! Érték én a török nyelvet! Jobbulást kívántál neköm, és az virágnyelven üzented uradnak, az gyarmati Balassi fiának:

„... Kertek alatt rózsák nyílnak, az lelke rózsája... Ablakból nefelejcs hajlik rá, illatozik igézőn, virulnak, borulnak egymásra...”

Hallod-é te török Leány! Szeress, és gyógyíts, ne csak a rózsával, hanem a daloddal, lelköddel, galambom, minde-neddél borulj rám, az nagy betegre...

Fenn vagyok a várban, fenn keröss engömet, jó rabom, jó szógám, Zulejka...

Írtam vagyok Neköd,
 De olvasod-é, hallod-é, felelj, gyere...?!

KOVÁCSNÉ BABOS KLÁRA

1954-ben születtem Szombathelyen. Iskoláimat Budapesten végeztem. Gyógypedagógusi diplomámmal a Vakok Általános Iskolájában kezdtem nevelőtanárként. Házasságkötéssel Móra kerültem, ahol 26 éve értelmi sérült gyermekeket tanítok, 12 éve az intézményt is vezetem. 16 évesen írtam először verseket, aztán hosszú kihagyás után barátnőm inspirálására kezdtem újra, aki meg is zenésíti őket.

K. Babos Klára

TÁBORTŰZNÉL

Nyár-esti tűznél barátainkkal
Hullik a szó, siklik a gondolat,
Lobban a láng kívül és belül,
füstje csípi a szívet, s az orrokat.

Az emlékek suhogva kergetőznek,
Hány tűznél ültél, s hány baráttal már
Hányféle dalt dúdoltál csendben,
S hány hangulat hívott, s hevített át.

Volt ifjúság, és harcos, büszke ének
Volt halk szerelmes nyár-esti dal,
Sok búcsú és számtalan elválás,
Az idő száll, de a dal el nem hal.

Az érzések muzsikája éltet,
Ha fáj a szív, ha boldogságtól szédül,
Esti csendben barátaiddal
A dalt hívod mindig menedékkül.

Feloldja benned a fájdalom sarát,
Nem fáj, nem lüktet úgy a seb,
Tűz fényében az arcok kisimulnak,
A világ szebb lesz és nemesebb.

K. Babos Klára

TE + ÉN

Fontos, hogy elmondd, hogy szeretsz,
Fontos, hogy elmond, fontos vagyok,
Fontos, hogy tudjam, egyedí vagyok,
S űr marad utánam, amikor meghalok.

Mondd el mindig, hogy sokat érek,
Mondd el, hogy jó és színes vagyok,
Adj erőt, hogy sose féljek,
Hitesd el velem, ilyenek a „nagyok”.

Szeretlek! Érezem veled az eget,
Legyünk együtt ragyogó csillagok!
Szárnyaljunk, és szárnyunk érintése
Emelje föl azt, ki elhagyatott.

K. Babos Klára

SZIVÁRVÁNY

Élettelen sötétségben felvillant egy fénysugár.
Értelmet kapott a semmi, megmozdult valami már.
Tér lett, s idő keletkezett, és az élet lángra gyúlt,
Tenger növény, sok-sok állat, s az ember is köztük bújtt.

A születés nagy csodája beburkolt eget, földet,
Világ támadt, benne élünk, a lélek emberré lett.
Olyan törekeny az ember: teste, lelke gyöngé ág,
Sérti, törri, szétlapítja a kegyetlen, zord világ.

Nyújtsd a kezed, kapaszkodom! Ez lehet a támaszom.
Szeretettel én is nyújtom. Ez a sorsod, ez a sorsom.

Milliárdnyi ember együtt e gömbölyű földtekén -
Fekete vagy kék a szeme, nem attól lesz nagy remény.
Egyetemi diplomát kap, vagy csupán szőnyeget szó,
Férfi, ki a Földet tartja, vagy gyermekkel gyöngé nő.

Szeme nem lát a világra, keze alól zene kél,
Kerekesszék viszi útra, gondolata kincset ér.
Különbözünk, sok színt játszunk, mint égen a szivárvány,
Ettől lesz szép, ettől kerek ez a földi tartomány.

Nyújtsd a kezed, kapaszkodom! Ez lesz majd a támaszom.
Erőt adva én is nyújtom. Ez a sorsod, ez a sorsom.

A földi világ sötét iszapjába
Ne ragadjon le lábunk soha!
Feltartott fejjel, új célt látva
Vigyünk utibatyunk mindig tova.

Ha együtt megyünk, kevesebb a göröngy,
Ha tekinteted látom, fényesebb az ég.
Ha mellettem lélegzel, több lesz a levegő,
Ha szeretsz, s szeretlek, több leszek én.

Akarom, hogy éld meg a csodát -
- ha veled vagyok, tükröd legyek -
- fogadd el magad nagyszerűnek!
Szabadságunkat együtt őrizzük meg.

*Somogyi Ferenc***GENEZIS - ? -**

A világot megteremtve,
Nem a káoszt szerezte meg
Az alkotás bölcs istene,
Nem a „zűrbe” lehelte lelket.

De megfogván az anyagot;
- Kézbe vette formálgatta –
Belőle Földet alkotott,
S az égtől elválasztotta.

A vizeket elrendezte,
Világosságot is szerzett;
S, hogy hiba ne legyen benne,
Napot, Holdat is teremtett

Felhőket, meg csillagokat
- Megalkotván törvényeit –
Növényeket, állatokat;
Mind a maguk neme szerint.

Végül embert is formázott,
(Ez talán nem kellett volna).
- Lehet hogy az egész dolgot
Ezzel kissé elrontotta –

No mindegy, a világ forog,
- És nem alaktalan tömeg!
S bár magától megy a dolog,
Benne törvények működnek.

Miket nem lehet megszegni!
- Hebehurgya, ki oly merész –
S mivel mi meg mertük tenni
Most aztán jön a büntetés.

Az árát meg mi fizetjük,
Akkor mindig csak fizettünk,
Ám hiába bölcselkedtünk,
Okosabbak mégse lettünk.

*Somogyi Ferenc***CÍM NÉLKÜL**

Vén-hegy, Kecse-hegy, Látó-hegy
Feléjük néz az ablakom,
S a Vértes illatát küldi
Hozzám az esti fuvalom.

Bár nem itt ringott a bölcsőm –
E tájon jövevény vagyok,
- Messziről vetett a sorsom
E helyre, mely lakást adott.

De hogyha otthonom lenne,
Nem csak szállásom, menhelyem,
Akkor élnék boldogan itt
E varázslatos szép helyen.

Melynek borát kóstolgom –
Emberét még nem ismerem,
Aki a tőkét műveli,
Amin az ezerjő terem.

De szeretném megismerni
A várost és történetét,
- Barátságot kötve véle
Megismerném az emberét.

És, bár nehéz az öreg fát
Új helyére átültetni,
Mórnak nem csupán lakója,
Polgára szeretnék lenni.

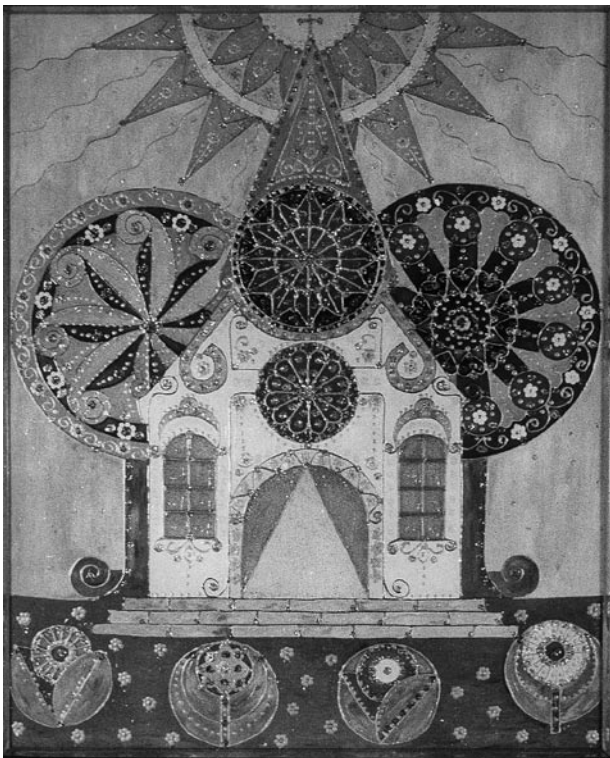

Prosszer Mihály alkotása

DÓCZÉNÉ BÍRÓCZKI IBOLYA

Már gyermekkoromat is beszötte a rajzolás, alkotás. Sok rajzpályázaton vettem részt, jó eredménnyel. Művészeti középiskolába jártam, amelynek elvégzése után kirakatredezőként helyezkedtem el. Dekorátorként is folyamatosan fejleszthettem kreativitásom.

2002-ben kezdtem lefesteni csodás, színes álmaimat. Eleinte akvarellel, színes ceruzával dolgoztam, de azokat a különleges, fényvel bíró színeket csak az üvegfesték adta vissza. Indiai utazásom újabb ihlettel gazdagított, megjelentek alkotásaim között a mandalák. Forma gazdag, színes világuk nem csak szemet, de lelket is gyönyörködtetők. Az pedig, hogy magyar népmeséken cseperedtem, sajátos mesevilágként jelenik meg képeimen: a ke-rekerdő fája, tizenkét ága, a hegy alatt meghúzódó csöpp falu, a virágokkal teli rét, a napig érő templom mind a hit igaz, élő szimbóluma. Ötvözöm a kelet varázslatos színeit a bennem élő mesevilággal.

Bíróczki Ibolya üvegfestménye

id. Kocsa Gábor

GÓLYA HOZOTT

Van Móron egy aranyos kislány, Cintia a neve, még csak második osztályba jár. Egy nagyon szorgalmas kislány. A sógorommal a nagyanyja pincéjében segédkeztünk a szüreti présnél, és Cintia úgy lapátolta a törkölyt a zsákba, mint egy felnőtt. Mindenben szorgalmas volt.

Az itteni beszélgetésénél hallotta, hogy engem a gólya hozott. Ugyancsak gyanúsán, olyan különösen nézett rám, talán arra gondolt, hogy mondhat illet egy öregember. Mikor azt is meghallotta, hogy amikor én születtem, az Anyukám nem is volt otthon, akkor kissé elfordította a fejét és úgy nevetett, pedig csak 8 éves volt.

Így aztán szóról szóra elmondtam az „igaz történetet.”

Az úgy volt, hogy amikor én születtem, az Anyukám nem is volt otthon, a harmadik szomszédban segédkezett a fánk sütésnél. Már nagy tál fánkot megsütöttek, és Anyukám szűrőn keresztül porcukrozta a fánkot, amikor berohant a szobába az egyik szomszéd néni és azt mondta: Esztike! Gyorsan siessen haza, mert kislány született.

Anyukám nem akarta elhinni, bár már két éve volt férjénél, szülői beleegyezéssel 17 éves korában ment férjhez. Akkor 19 éves volt, és valahogy nem gondolt arra, hogy kisbabája legyen. Annyira siettették, hogy menjen haza, hogy abbahagyta a porcukrozást és hazaszaladt.

Amikor kinyitotta a szobaajtót, nagyon meglepődött. Ott feküdtem az ágyon fehér pólóban, kék szalaggal volt átkötve a póló.

Mikor kibontottak a pólóból látták, hogy fiú vagyok. Anyukám mindjárt kiszaladt az udvarra, nézett fel az égre és még látta, hogy a gólya csőrében egy másik pólós babával repül a Bodrog és a Tisza összefolyásánál Rakamaz-Nyíregyháza irányába.

Az a póló rózsaszín pólakötő szalaggal volt átkötve. Ezek szerint nekem kell lenni egy lány ikertestvéremnek, csak nem tudom hol, mert nem tudjuk hová vitte a gólya.

Ebből az írásból is látszik, hogy a múlt század '30-as éveiben Tokajba még a gólya hozta a gyerekeket.

Ennek ellenére, hogy így elmondtam az „igaz történetet”, Cintia még mindig gyanúsán mosolyog rajta.

2000. ősze

2007 nyarán a „Móri Kristály” megjelenésekor szeretnénk olyan irodalmi találkozót szervezni, ahol sokan megismerhetik szerzőinket, alkotóinkat. Az országos AKIOSZ szervezet anyagilag is segíti a móri irodalmi újság idei két számának megjelenését. Szerkesztőségünk megpróbál szponzorokat keresni, így biztosítani a további forrásokat. A folyóirat szerkesztésében a móri Radó Antal Könyvtár és Művelődési Központ munkatársai is közreműködnek. E szám fotóit Dömötör László és Hrubos Zsolt készítették.

MÓRI ALKOTÓTÁRSAINKRÓL

BARABÁSNÉ SZABÓ EDIT – Régóta ír verseket, sokoldalú költő. A 2006-os év egyik tehetséges móri „felfedezettje”. Végtelenül finom, árnyalt és légies versek „szülője”.

BÁNKUTI KATALIN – Sokoldalú móri képzőművész. Fest akvarellt, csendéletet, tájképet, aktot. Nő létére az egyik legjobb ikonfestő hazánkban. Hazai és külföldi viszonylatban is ismertek ikonjai. Évente 3-4 kiállítása van az ország minden területén. Illusztrációként sok rajzát publikálták.

FÖRDŐS JÓZSEF – Festőművész, szobrász- és keramikumművész. Gyermekkorától izgatja a képzőművészet. Tehetséges, igényes. Kiállításai közül a Móron rendezettek a legbúszkébb.

HERBÁKNÉ SIPOS ORSOLYA VALÉRIA – Délvidéken születtem. A gimnáziumot Zomborban végeztem, majd Kölnbe mentem férjhez. Ott jártam zeneakadémiára, főtárgyam az ének volt. 15 éve élünk Móron férjemmel és a legfiatalabb gyermekünkkel. Három éve már festegetek is az éneklés mellett, ami teljesen lenyűgöz.

KERTÉSZ PÁLNÉ – Tokajhegyaljáról származik. Költő. A móri újságban rendszeresen publikál. Válogatott verseskötete 2004-ben jelent meg.

KOCSA GÁBOR – Nyugdíjas korú novellista. Számátalan írása jelent meg különböző irodalmi lapokban. Móri könyvtári felolvasóesteken rendszeres szereplő.

LINCZNÉ RUFF ÁGNES – Móri képzőművész, kiváló fazekas, ritka tehetséggel készít sógyurma kerámiákat, amelyekből több – meserészletet ábrázoló – a móri gyermekkönyvtár falain látható. Sikeres kiállítások vannak mögötte.

NAGY F. LUCA – Képzőművész, festőművész. Évek óta festi Mór város szinte minden szegletét. Finomak, sejtelmek móri akvarelljei is. Több kiállítása mellett illusztrációi is jelentek meg.

PROSSZER MIHÁLY – Móri kötődésű, Csákberényben élő sokoldalú képzőművész, festőművész és nem utolsósorban jeles költő. Rengeteg kiállítása volt az országban, sok művész-díj, rangos irodalmi elismerés birtokosa. Rajzai, festményei számos könyvben és folyóiratban jelentek meg. Szerény, de nagy léptékű alkotó.

PROSSZER G. JÚLIA: 1950 február 04-én születtem Töröspusztán. Író, költő, az AKIOSZ alelnöke

RADOLFI ADÉL – Erdélyi származású költő. Ifjú és nagyon tehetséges. Jó előadó. Sikeresen és többször is szerepelt felolvasó estjeinken.

SOMOGYI FERENC – A közelmúltban elhunyt móri költő. Évtizedekig verselt, szinte „tanári fokon”. Sok helyen publikált, kötetei jelentek meg. Több mint 10 éven keresztül a móri újság hasábjain is folyamatosan találkozhattunk szebbnél szebb verseivel.

SÓS VIKTÓRIA – Móri novellaíró. Számátalan novelláját olvashattuk, hallhattuk a móri könyvtári esteken. Igen ígéretes tehetség. Több helyen publikált.

ULRICH ÉVA – Fial móri költő. Érzékeny, szép lírai verseket ír, több kötetes. Számos helyen publikál. Ismert a móri könyvtári esteken: kiválóan adja elő költeményeit.

Több alkotótárs élatrajzát az alkotásaik ismertetése közben közöltük, szerkesztési okok miatt!

Impresszum:

MÓRI REGIONÁLIS CSOPORT MÓRI KRISTÁLY

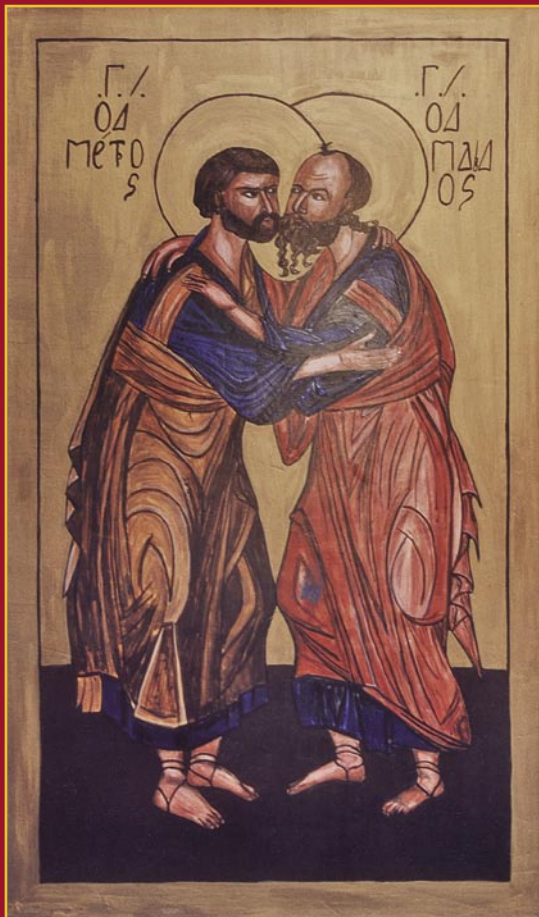
Főszerkesztő: Klein Magda - 8060 Mór, Szt. István tér 5.

Tel./Fax: 06/22/407-138 E-mail: radokvt@freemail.hu

Kiadó: Klein Magda - 8060 Mór, Szt. István tér 5.

Szerkesztők: Kovácsné Babos Klára, Tényi Sándorné, Bánkuti Katalin

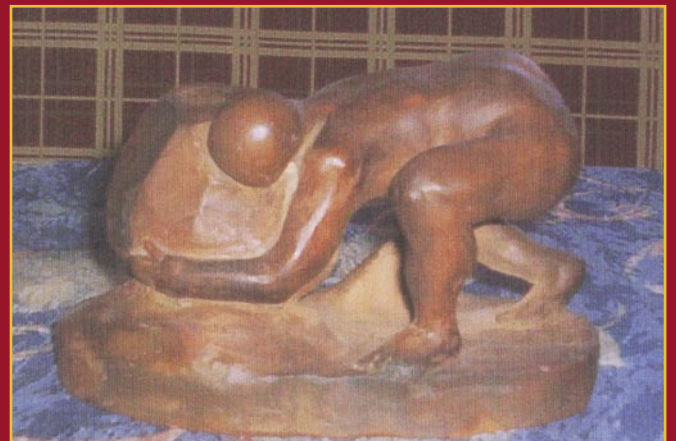
Nyomdai előkészítés, tipográfia: Ezerszó Reklám és Média Stúdió - www.ezerszo.hu

Bánkúti Katalin: Péter és Pál

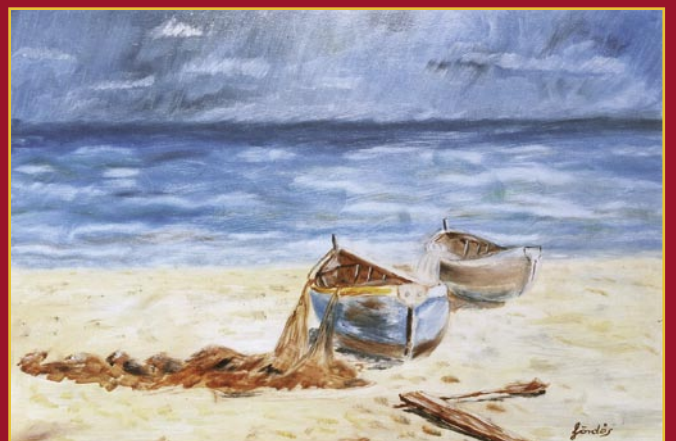
Bánkúti Katalin: Szent György a sárkánnyal

Fördös József: Szisizifusz

Fördös József: Kikötői csendélet

Fördös József: Halászcsonakok

Linczné Ruff Ágnes sógyurmája

Linczné Ruff Ágnes sógyurmája

Bíróczki Ibolya üvegfestménye

Bíróczki Ibolya üvegfestménye

Herbákné Sipos Valéria csendélete